

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO
2016 M. BALANDŽIO 26 D. ĮSAKYMO NR. A1-209 „DĖL LIETUVIŲ GESTŲ
KALBOS VERTĖJŲ ATESTACIJOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2017 m. spalio 10 d. Nr. A1-512

Vilnius

1. P a k e i č i u Lietuvių gestų kalbos vertėjų atestacijos tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. A1-209 „Dėl Lietuvių gestų kalbos vertėjų atestacijos tvarkos aprašo patvirtinimo“:

1.1. Pakeičiu 2 punktą ir jį išdėstau taip:

„2. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Atestacija** – procedūra, kuria vertinama vertėjo įgytų kompetencijų atitikties Tvarkos apraše nustatytiems vertėjo kvalifikaciniams reikalavimams tam tikrai vertėjo kvalifikacinei kategorijai įgyti arba patvirtinti.

2.2. **Kompetencijų plėtojimo kursai** – vertėjų profesinių kompetencijų kursai su įskaitomis bei kiti vertėjų profesinių kompetencijų plėtojimo kursai.

2.3. **Kvalifikacinė kategorija** – Tvarkos apraše nustatytais kvalifikaciniais reikalavimais apibūdinamas vertėjo profesinių kompetencijų lygmuo.

2.4. **Mokymo įstaiga** – įstaiga, turinti galiojančią licenciją ir teikianti mokymo paslaugas.

2.5. **Vertėjas** – asmuo, įgijęs vertėjo išsilavinimą arba kitą, ne žemesnį kaip vidurinis, išsilavinimą ir teikiantis gestų kalbos vertimo paslaugas.

2.6. **Vertėjas-mentorius** – vertėjas, kuris skiria gestų kalbos vertimo studijų studentų (praktikantų) praktikos vadovus ir dalijasi su jais savo praktine patirtimi vertėjo profesinėje srityje.

2.7. **Vertėjo darbo stažas** – laikotarpis, kurį vertėjas dirbo gestų kalbos vertėjo darbą arba teikė gestų kalbos vertimo paslaugas ir patirties trukmę gali įrodyti pagrindžiančiais dokumentais (darbo sutartimi, verslo liudijimu ir pan.).

2.8. **Vertėjo išsilavinimas** – vertėjo įgytas gestų kalbos vertėjo išsilavinimas (gestų kalbos vertėjo profesinio bakalauro išsilavinimas, vertėjo referento kvalifikacija ir pan.).

2.9. **Vertėjo praktinė veikla** – vertėjui priskiriamų funkcijų ir pareigų, teikiant vertimo paslaugas, vykdymas.

2.10. Kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme.“

1.2. Pakeičiu 3 punktą ir jį išdėstau taip:

„3. Vertėjų atestacijos tikslas – skatinti vertėjus plėtoti savo profesines kompetencijas, sudaryti sąlygas vertėjui siekti karjeros ir įgyti jo profesinę kompetenciją bei praktinę veiklą atitinkančią kvalifikacinę kategoriją.“

1.3. Pakeičiu 5 punktą ir jį išdėstau taip:

„5. Įgyti vyresniojo vertėjo kvalifikacinę kategoriją arba patvirtinti vyresniojo vertėjo kvalifikacinę kategoriją gali asmenys, kurie atitinka visus šiuos reikalavimus:

5.1. turi ne trumpesnę kaip 2 metų vertėjo darbo stažą (turintys vertėjo išsilavinimą);

5.2. turi ne trumpesnę kaip 4 metų vertėjo darbo stažą (neturintys vertėjo išsilavinimo);

5.3. per paskutinius trejus metus ne trumpiau kaip 36 akademines valandas dalyvavo kompetencijų plėtojimo kursuose (pateikiamos kompetencijų plėtojimo kursų organizatorių išduotos pažymos, kuriose nurodoma kursus organizavusi įstaiga, kursų pavadinimas, trukmė ir vertėjo komentaras apie vertėjo kvalifikacijai reikalingas plėtotas kompetencijas);

5.4. per paskutinius trejus metus suteikė iš viso ne mažiau kaip 30 gestų kalbos vertimo paslaugų ne mažiau kaip dviejose iš šiame papunktyje nurodytų įstaigų, kiekvienoje iš jų atlikdami ne mažiau kaip po 7 vertimus (pateikiamos pažymų apie suteiktas gestų kalbos vertimo paslaugas kopijos arba vertėjo darbovietės parengta pažymų apie suteiktas gestų kalbos vertimo paslaugas suvestinė):

5.4.1. švietimo įstaigose;

5.4.2. mokymo įstaigose;

5.4.3. socialinių paslaugų įstaigose;

5.4.4. sveikatos priežiūros įstaigose.“

1.4. Pakeičiu 6 punktą ir jį išdėstau taip:

„6. Įgyti vyriausiojo vertėjo kvalifikacinę kategoriją arba patvirtinti vyriausiojo vertėjo kvalifikacinę kategoriją gali asmenys, kurie atitinka visus šiuos reikalavimus:

6.1. turi vertėjo darbo stažą:

6.1.1. ne trumpesnę kaip 3 metų (turintys vertėjo išsilavinimą);

6.1.2. ne trumpesnę kaip 5 metų (neturintys vertėjo išsilavinimo);

6.2. per paskutinius trejus metus ne trumpiau kaip 36 akademines valandas dalyvavo kompetencijų plėtojimo kursuose (pateikiamos kompetencijų plėtojimo kursų organizatorių išduotos pažymos, kuriose nurodoma kursus organizavusi įstaiga, kursų pavadinimas, trukmė ir vertėjo komentaras apie vertėjo kvalifikacijai reikalingas plėtotas kompetencijas);

6.3. per paskutinius trejus metus suteikė ne mažiau kaip 60 gestų kalbos vertimo paslaugų ne mažiau kaip keturiose iš šiame papunktyje nurodytų sričių ar įstaigų, kiekvienoje iš jų atlikdami ne mažiau kaip po 5 vertimus (pateikiamos pažymų apie suteiktas gestų kalbos vertimo paslaugas kopijos arba vertėjo darbovietės parengta pažymų apie suteiktas gestų kalbos vertimo paslaugas suvestinė):

6.3.1. teisinio turinio kalbos vertimas į gestų kalbą ir iš jos valstybės ar savivaldybių įstaigose;

6.3.2. aukštosiose mokyklose;

6.3.3. kompetencijų plėtojimo arba kvalifikacijos kėlimo kursuose;

6.3.4. konferencijose, viešuose renginiuose;

6.3.5. kurčiųjų bendruomenės renginiuose;

6.3.6. religinėse apeigose;

6.3.7. televizijos laidose;

6.4. geba teikti gestų kalbos vertimo paslaugas internetu ir telekomunikacijų priemonėmis („Skype“, telefonu (įskaitant vaizdo pranešimus, vertimo iš gestų kalbos pateikimą SMS žinutėmis) ir pan.).“

1.5. Pakeičiu 7 punktą ir jį išdėstau taip:

„7. Įgyti vertėjo eksperto kvalifikacinę kategoriją arba patvirtinti turimą vertėjo eksperto kvalifikacinę kategoriją gali asmenys, kurie:

7.1. turi vertėjo išsilavinimą;

7.2. turi ne trumpesnę kaip 7 metų vertėjo darbo stažą;

7.3. per paskutinius trejus metus ne trumpiau kaip 36 akademines valandas dalyvavo kompetencijų plėtojimo kursuose (pateikiamos kompetencijų plėtojimo kursų organizatorių išduotos pažymos, kuriose nurodoma kursus organizavusi įstaiga, kursų pavadinimas, trukmė ir vertėjo komentaras apie vertėjo kvalifikacijai reikalingas plėtotas kompetencijas);

7.4. turi vertėjo-mentorius darbo ir (arba) vadovavimo vertėjų specialybės besimokančių asmenų praktikoms patirties (pateikiama darbdavio pažyma, kurioje nurodoma vertėjo-mentorius arba vadovavimo vertėjų praktikai laikotarpis);

7.5. per paskutinius trejus metus suteikė ne mažiau kaip 60 gestų kalbos vertimo paslaugų ne mažiau kaip šešiose iš Tvarkos aprašo 6.3 papunktyje nurodytų sričių ar įstaigų, kiekvienoje iš jų atlikdami ne mažiau kaip po 5 vertimus, ir atitinka Tvarkos aprašo 6.4 papunktyje nustatytus reikalavimus (pateikiamos pažymų apie suteiktas gestų kalbos vertimo paslaugas kopijos arba vertėjo darbovietės parengta pažymų apie suteiktas gestų kalbos vertimo paslaugas suvestinė);

7.6. atitinka ne mažiau kaip du iš šių reikalavimų:

7.6.1. užsienio kalbą (anglų, prancūzų, vokiečių arba rusų) moka ne žemesniu kaip B2 lygiu pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis (pateikiama užsienio kalbų kursus organizuojančios įstaigos (įmonės) pažyma);

7.6.2. geba teikti vertimo paslaugas viena iš galimų kalbos porų (lietuvių žodine kalba / tarptautine gestų kalba; lietuvių gestų kalba / tarptautine gestų kalba) tarptautiniuose renginiuose (seminaruose, konferencijose, darbo grupėse ir pan.) (pateikiama suteiktų gestų kalbos vertimo paslaugų pažyma, kurioje nurodyta renginio vieta, data, pavadinimas ir organizatorius);

7.6.3. per paskutinius trejus metus plėtojo profesines kompetencijas gestų kalbotyros, vertimo iš gestų kalbos ir į ją, kurčiųjų kultūros ir istorijos srityse šiais būdais: dalyvavo tyrimuose, skaitė pranešimus, rengė metodinę medžiagą, rengė straipsnius ar vykdė kitą veiklą (atestacijai pateikiamas straipsnis, pranešimas, parengta medžiaga, nuorodos į metodinę medžiagą, tyrimo rezultatus ir pan., kur nurodomas pateiktos medžiagos (straipsnio, tyrimo ar kt.) užsakovas ir vykdytojas bei pavadinimas).“

1.6. Pakeičiu 8 punktą ir jį išdėstau taip:

„8. Vyriausiojo vertėjo ir vertėjo eksperto kvalifikacinės kategorijos siekiančių asmenų atitinkamiems gebėjimams įvertinti atestuojamas vertėjas Atestacijos komisijai pateikia kompiuterinėje laikmenoje (kompaktinėje plokštelėje (CD) arba USB atmintinėje) ne

trumpesnę kaip 5 minučių ir ne ilgesnę kaip 10 minučių (vertimo paslaugos teikimo „Skype“ vaizdo įrašo trukmė – nuo 3 iki 10 minučių) „Windows Media“ formato (plėtinys .asf), „Adobe Flash Media“ formato (plėtinys .swf), „Windows Media“ vaizdo įrašo formato (plėtinys .wmv) ar kito formato vaizdo įrašą. Pateiktame vaizdo įrašė turi būti aiškiai girdimas vertėjo vertimas į lietuvių kalbą ir matoma kalbėtojo vartojama gestų kalba arba girdimas kalbėtojo tekstas ir matomas vertėjo vertimas į gestų kalbą arba kitokia kalbą (ir vertimo) kombinacija (atsižvelgiant į vertimo situaciją). Negali būti teikiama filmuota medžiaga, kuri neatspindi realios vertimo situacijos, sukurta dirbtinai – filmuota studijoje (jei tai ne projektinė veikla, užsakymas ar pan.), vertimas atliktas bendradarbiams ir pan. Kartu su filmuota medžiaga vertėjas pateikia įrašė girdimo teksto (vertėjo ar kalbėtojo) stenogramą (išskyrus atvejį, kai bus pateiktas įrašas tarptautine gestų kalba / lietuvių gestų kalba), kad filmuotą medžiagą galėtų vertinti kurčias Atestacijos komisijos narys. Pasibaigus atestacijai, filmuota medžiaga saugoma kartu su kitais atestuojamo asmens atestacijos dokumentais. Už individualių asmenų sutikimų filmuoti gavimą, filmuotos medžiagos rengimą ir jos kokybę atsako atestuojamas asmuo. Neįgaliųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Neįgaliųjų reikalų departamentas) atsako už reikalingos įrangos ir sąlygų filmuoti medžiagai peržiūrėti sudarymą. Vertėjai gebėjimui versti įvertinti pateikia:

8.1. vyriausiojo vertėjo kvalifikacinę kategoriją siekiantis įgyti vertėjas – ne mažiau kaip 4 vaizdo įrašus, įrodančius vertimo patirtį ne mažiau kaip keturiose iš Tvarkos aprašo 6.3 papunktyje nurodytų sričių ar įstaigų, iš kurių pusė įrašų parodo vertėjo gebėjimus versti į gestų kalbą ir kita pusė įrašų – į lietuvių kalbą žodžiu, ir ne mažiau kaip 1 vaizdo įrašą, parodantį vertėjo gebėjimus versti bent vienoje iš Tvarkos aprašo 6.4 papunktyje nurodytų sričių;

8.2. vertėjo eksperto kvalifikacinę kategoriją siekiantis įgyti vertėjas – ne mažiau kaip 6 vaizdo įrašus, įrodančius vertimo patirtį ne mažiau kaip šešiose iš Tvarkos aprašo 6.3 papunktyje nurodytų sričių ar įstaigų, iš kurių pusė įrašų parodo vertėjo gebėjimus versti į gestų kalbą ir kita pusė įrašų – į žodinę lietuvių kalbą, ir ne mažiau kaip 1 vaizdo įrašą, parodantį vertėjo gebėjimus versti bent vienoje iš Tvarkos aprašo 6.4 papunktyje nurodytų sričių, taip pat pateikia 1 vaizdo įrašą, parodantį vertėjo gebėjimus versti Tvarkos aprašo 7.6.2 papunktyje nurodytoje srityje, jei vertėjas nurodo, kad atitinka Tvarkos aprašo 7.6.2 papunktyje nurodytą reikalavimą.“

1.7. Pakeičiu 16 punktą ir jį išdėstau taip:

„16. Atestacijos komisijos pirmininkas apie numatomą Atestacijos komisijos posėdį paskelbia viešai Neįgaliųjų reikalų departamento interneto svetainėje likus ne mažiau kaip 2 mėnesiams iki numatomo Atestacijos komisijos posėdžio.“

1.8. Pakeičiu 17.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„17.3. vertėjo darbdavio arba Lietuvos kurčiųjų draugijos, arba vertėjus vienijančios organizacijos rekomendaciją (siekiantiems įgyti vertėjo eksperto kvalifikacinę kategoriją privaloma Lietuvos kurčiųjų draugijos arba vertėjus vienijančios organizacijos rekomendacija) suteikti arba patvirtinti vertėjo pageidaujamą kvalifikacinę kategoriją;“.

1.9. Pakeičiu 21 punktą ir jį išdėstau taip:

„21. Atestacijos komisijos sekretorius Atestacijos komisijos nariams ne vėliau kaip likus 10 darbo dienų iki Atestacijos komisijos posėdžio Atestacijos komisijos posėdžio medžiagą pateikia Atestacijos komisijos parengiamajame posėdyje. Posėdžio metu Atestacijos komisijos nariai gali pateikti klausimus dalyvaujančiam atestuojamam vertėjui dokumentuose pateiktai informacijai patikslinti ar papildyti.“

1.10. Pakeičiu 22 punktą ir jį išdėstau taip:

„22. Atestacijos komisijos posėdžio metu pateiktą filmuotą medžiagą vertina gestų kalbą mokantys Atestacijos komisijos nariai. Vertimo gestų kalba filmuota medžiaga vertinama užpildant Vertimo lietuvių gestų kalba filmuotos medžiagos vertinimo anketą (Tvarkos aprašo 2 priedas), tai yra skiriant balus pagal Tvarkos aprašo 2 priede nurodytus vertinimo kriterijus ir suteikiant bendrą įvertinimą pagal nurodytoje anketoje pateiktą formulę. Kiekvieno Atestacijos komisijos nario galutinis visų vaizdo įrašų vertinimas yra visų vaizdo įrašų galutinių vertinimų suma, padalyta iš vertintų vaizdo įrašų skaičiaus. Galutinis visų vertinusių Atestacijos komisijos narių vertinimas yra visų vertintojų galutinių vertinimų suma, padalyta iš vertinusių Atestacijos komisijos narių skaičiaus. Jei galutinis visų vertintojų vertinimas yra 5 arba daugiau balų, laikoma, kad vertėjas atitinka Tvarkos aprašo 6.3, 6.4, 7.6.1 ir 7.6.2 papunkčiuose nurodytus atitinkamai kvalifikacinei kategorijai įgyti keliamus reikalavimus. Jei visų vertintojų vertinimas yra mažesnis nei 5 balai, laikoma, kad vertėjas neatitinka Tvarkos aprašo 6.3, 6.4, 7.6.1 ir 7.6.2 papunkčiuose nurodytų atitinkamai kvalifikacinei kategorijai įgyti keliamų reikalavimų.“

2. N u s t a t a u, kad iki šio įsakymo įsigaliojimo pradėta vykdyti Lietuvių gestų kalbos vertėjų atestacija baigiama vykdyti pagal Lietuvių gestų kalbos vertėjų atestacijos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016

m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. A1-209 „Dėl Lietuvių gestų kalbos vertėjų atestacijos tvarkos aprašo patvirtinimo“, redakciją, galiojusią iki šio įsakymo įsigaliojimo.

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraitis